

LA CAMPANA DE GRACIA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

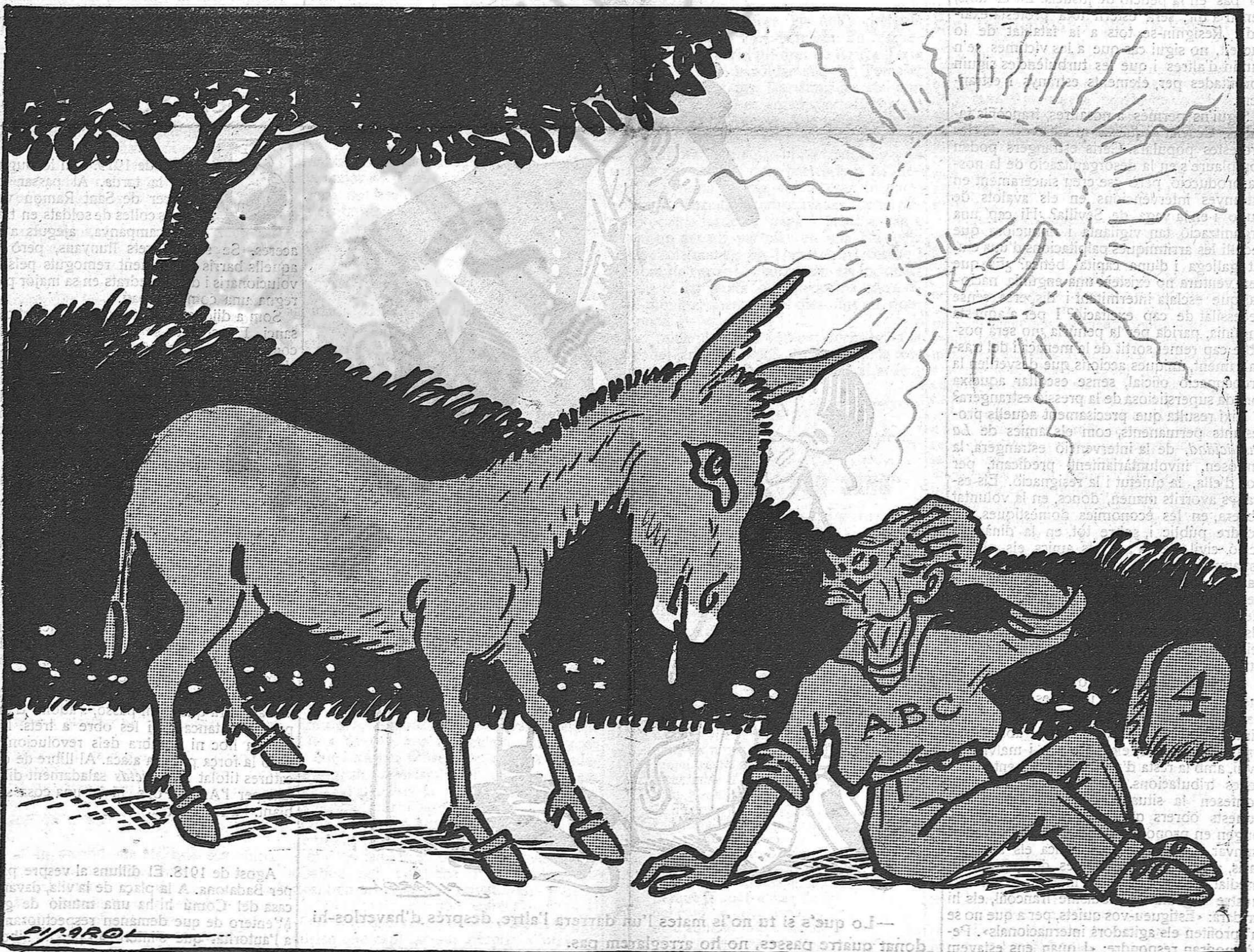
DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
TELÈFONO A 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Fóra de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

Don Luca de Tena

—Mirin que haver caigut del burro quan més bé s'hi anava.

La censura

Ja hi som. És a dir, ja hi tornem a ésser. Novament segueix la prèvia censura periodística. I que aquesta vegada apreta, apreta... La censura civil d'aquests dies no té res que envejar a la censura militar d'altres temporades.

En aquest punt—i en altres—segueixen els clàssics procediments de la política espanyola. El Govern d'altura obra en això com qualsevol Govern espanyol mitjà, petit o ínfim. El Govern de «notables», en el seu exímen de Dret constitucional, ho fa tan malament com ho faria un Govern de «suspensos».

I, la veritat, sembla que no n'hi ha per tant. Tot ha vingut de la qüestió internacional i dels torpedinaments. El Govern ha volgut evitar les campanyes estil A B C, però aviat altres temes ben diversos han entrat en la jurisdicció de la censura.

L'establiment de la censura, i més en la forma en què s'exerceix, és alhora una arbitrarietat i una equivocació. El Govern no havia de tèmper les campanyes ridícules, burdes, de certa premsa. Més temible és per a ell l'ambient d'inquietut que amb l'establiment de la prèvia censura s'ha creat. Un periòdic plè de blancs, resultà més subversiu que no pas un periòdic tot plè d'articles patètics i d'entrefilets desesperats.

Al marge del drama

RESULTA curiosa la coincidència d'un periòdic dit d'esquerres, que no ho és, perquè més aviat recull la ideologia d'un centre moderat, *La Publicidad*, i una altra, la de *La Veu*, gasetta conservadora i de classe. Les dugues fulles han coincidit en una mateixa demanda davant del drama de Badalona: serenitat. Però també és curiós que els dos diaris s'esforcin en la petició de serenitat popular, però no pas en la petició de justícia. En el fons, venen a dir, serà estèril tota protesta exaltada. Resignin-se tots a la fatalitat de lo succeït, no sigui cas que a les víctimes se'n sumin d'altres i que les turbulències siguin aprofitades per elements estranys i estrangers.

Sigui'ns permès a nosaltres, francòfils fanàtics, desviar aquesta mixtificació de les protestes populars. Certs estrangers poden complaure's en la desorganització de la nostra producció, però ¿se creu sincerament en estranyes intervencions en els avalots de Lugo i en la vaga de Sevilla? ¿Hi cap una organització tan vigilant i minuciosa que reculli les arritmiques palpitations d'una ciutat gallega i d'una capital bètica? ¿Es que per ventura no existeix una engúnia nacional que esclata intermitent i dispersa, sense necessitat de cap excitació? I per a aquesta engúnia, parida per la penúria ¿no serà possible cap remei sortit de la menaça i del trasbalsament, úniques accions que desvetllen la preocupació oficial, sense escoltar aqueixa tonada supersticiosa de la pressió estrangera?

Així resulta que precisament aquells protestants permanents, com els amics de *La Publicidad*, de la intervenció estrangera, la imposen, involuntàriament, predicant, per por d'ella, la quietut i la resignació. Els estranys avorrits manen, doncs, en la voluntat obrera, en les economies domèstiques, en l'ordre públic i, sobre tot, en la dinàmica acció civil. Per a aquests amics, els obrers espanyols deuen ésser uns ignasians del treball, suportant-ho tot, com uns cadavres, per a no transformar-se en auxiliars inconscients d'una masoneria diplomàtica. I així, els nostres periodistes francòfils se converteixen en una mena d'agents d'ordre públic, guàrdies de la seguretat ministerial i burgesa.

Per tot Catalunya, els obrers fabrils se remouen, fent pressentir jornades tristes. Treballen tres dies de la setmana i en cobren cinc. ¡Admirable! Però és que si abans treballaven sis dies, els cobraven i malvivien, avui, amb la resta d'un jornal augmenten les seves tribulacions. Els mateixos fabricants, confessen la situació delicada. Doncs bé, aquests obrers que mentre els queviures puguen en proporció geomètrica, ells veuen minvar en proporció aritmètica els seus salaris, arribarà un dia, que és de suposar immediat, de vaga extensa i intensa. Aleshores, nostre ingèniu periodisme francòfil, els hi cridarà: «Estigueu-vos quietes, per a que no se n'aprofiten els agitadors internacionals». Però, podran respondre: «I quan ens estavem

quiets ¿qui se va preocupar de nosaltres? I si hem de restar inermes ¿els vostres ideals ens neguen la lluita pel nostre millorament, i com a Badalona, per la nostra dignitat?»

Desgraciadament, els únics moviments espanyols surten de la fam. Poble instintiu, estomacal, fisiològic, la sola substància que sens és la de la llesca de pa, hostia democràtica. ¿I encara se pretén que renunci en aquest sant viàtic? No, no; les vagues espanyoles també són guerra europea, i si d'elles extreuen un pròfit els compradors exòtics, realitzem tots una tutela desinteressada inquisidora que orientant les protestes i

les reclamacions, les aillem de tot contacte estrany.

Serenitat, però justícia; serenitat, però ademés, la seva carn de cada dia. Tot lo altre no és més que literatura fàcil i burgesa, en nosaltres, francòfils. A *La Veu*, no arriba a literatura. Se tracta, senzillament, d'haver arribat a tenir els seus redactors, per ministerialisme, un criteri d'oficial primer de Governació.

PARADOX

La tragèdia de Badalona

PER a tota persona de judici, els tràgics fets de Badalona apareixen ben clars. Davant una manifestació de caràcter obrer un sergent de la guàrdia civil va perdre la serenitat, i va donar als tres o quatre números que manava, la veu de foc. I les bales dels mausers van escampar-se entre la gentada, entre la qual hi havia dones i criatures, causant morts i ferits.

Aquests són els fets. La versió oficial, com altres tantes vegades, no ha dit la veritat. Per a justificar les descàrregues de la força, s'ha dit que aquesta va ésser agredida. Però centenars de testimonis, de qualitat molts d'ells, ho desmenteixen en rodó. I tot l'Ajuntament de Badalona, sense distinció de filiacions polítiques, ha desmentit públicament la versió sortida del govern civil de la província.

Heu's aquí, doncs, una altra vaga amb episodis de sang. La culpa de la tragèdia no

pot ésser atribuïda ara als vaguistes. La culpa és a l'altra banda. Qui ho negui, nega la llum del dia.

Fins aquells que es diuen amics del principi d'autoritat, han d'acceptar que, en determinats casos, la força pública es pot excedir. No pot sostenir-se que aquesta sigui impecable ni infal·lible. I les culpes dels qui exerceixen l'autoritat o emplen la força, han de ésser les més rigorosament castigades, perquè són les més greus i les més perilloses.

Si el Govern i les autoritats volen seguir, en el conflicte present, el camí dret i bo, han de procedir amb energia—amb la mateixa energia al menys que s'usa contra els vaguistes—a exigir responsabilitats al culpable o culpables de la tragèdia de Badalona. No hi ha res pitjor, sobre tot quan es tracta d'un poble com el nostre, que deixar en la impunitat les culpes d'aquesta mena. Al nostre poble, i especialment els nostres obrers, tenen un vivíssim sentit de la dignitat, i la injustícia el revolta i l'omple d'ira, sobre tot quan se tracta d'una injustícia sagnant.

El que menys es pot fer, davant la tragèdia de Badalona, és castigar al culpable o culpables. Això no tornarà la vida als quatre morts, ni la salut als innumerables ferits, però seria la primera satisfacció que cal donar al poble de Badalona i al proletariat. En cas contrari, són de tèmper complicacions greus. I d'aquestes complicacions, que per molts motius caldria evitar, no en podrien ésser fets responsables els obrers. Les autoritats que, amb l'excusa de certs episodis misteriosos (com el de l'agressió als oficials de la guàrdia civil en un cafè de Badalona) es neguin a donar al poble obrer la reparació que li és deguda, cometeran no solament una grossa injustícia, sinó un gros error.

FULMEN

En Joan Espanyol an en Belmonte

—Lo que's si tu no'ls mates l'un darrera l'altre, després d'haverlos-hi donat quatre passes, no ho arreglarem pas.

Aquest número ha sigut
revisat per la censura

Notes d'un carnet

LIJOL de 1919. Són le dugues de la tarda. Al passar pel carrer de Sant Ramon veig unes colles de soldats en trajo de campanya, ajeguts a les aceres. Se senten trets llunyans, però en aquells barris recentment remoguts pels revolucionaris i desempedrats en sa major part, regna una completa pau.

Som a dijous i es nota en tothom cert cansanci. Els soldats se queixen en les seves converses amb les veïnes de no haver rebut el ranxo. Les veïnes van als seus pisos i baixen pans, tomàquets, alguna olla de mongetes cuites, porrons de vi, trossos de bacallà; totes les poques viandes que troben a mà. El poble i l'exèrcit, pare i fill, amicalment barrejats, no semblen pas dos enemics en lluita. Prou se coneix que els autors de les seves desgràcies, no coneixen els cors d'un i altre.

Agost de 1917. Vigília de la Mare de Déu. Passo per la Gran-Via a les cinc de la tarda. La ciutat està presa militarment amb tots els ets i uts. Rengleres de canons, estratègicament col·locats a la Plaça de Catalunya, apunten per tots indrets i especialment menaçant les Rambles. Acaben d'ésser fusellats els terrats del carrer de Pelai. Patrulles a peu i a cavall segueixen els principals carrers de Barcelona. El piquet que passa per la Gran-Via a l'hora que jo hi passo, s'adona d'unes persianes tancades i les obre a trets. No's veu en lloc ni l'ombra dels revolucionaris, però la força pública ataca. Al llibre de caricatures titolat *Historietas* saladament dibuixats per l'Angel Pons, hi ha una cosa semblant. Fa riure força.

Agost de 1918. El dilluns al vespre passo per Badalona. A la plaça de la vila, davant la casa del Comú hi ha una munió de gent. M'entero de que demanen respectuosament a l'autoritat que s'interessin per la llibertat

DISSABTE

Per a passar la setmana,
cinc duros i molta gana.

DISSABTE

Tornà el duro emmatllevat,
fillets de Déu, és pesat.

DIUMENGE

Les ditxoses subsistències;
dotze peles d'existències.

DILLUNS

I les vuit del bacallà,
l'acaben d'atropellà.

DIMARTS

Sols ne queden cinc per pa
i s'ha acabat el menjà.

DIMECRES, DIJOUS i DIVENDRES

Es bon vici el badallar
quan no se pot pas menjar.

Al front d'Albània, els austr-hongaresos han seguit la seva ofensiva i a costa de sagnants pèrdues han reconquerit Fieri i Berat. Es d'esperar aviat una reacció dels italians.

Als fronts de Macedònia, Palestina i Mesopotàmia, cap fet important.

Per mar

Uns canots automòbils alemanys intentaren realitzar un reconeixement davant Dunkerque, però foren rebutjats per vaixells lleugers britànics i francesos.

Per l'aire

Cada dia pren més importància el paper de l'aviació en la batalla. Com a detall interessant, esmentarem el que conté un dels darrers comunicats anglesos d'aviació, on es diu que els aeroplans proveïen de municions els grups de metralladores angleses en mig de la lluita.

Continuen, amb major freqüència cada vegada, els raids aeris anglesos contra les ciutats alemanyes del Rin. Una de les bombardejades aquests últims dies ha estat la ciutat de Mannheim, la qual sofrí grans danys.

REPICS

LEGIM que En Cambó tenia pensat crear un ministeri del Treball, al davant del qual s'hauria posat a l'ex penat de Cartagena i avui diputat, el catèdric senyor Besteiro.

Això, naturalment, era una portella per a que

els socialistes intervinguessin en la governació de l'Estat.

Diu que no han acceptat.

Mal fet? Ben fet?

Qui decideix? Els socialistes no són republicans. Arreu del món col·laboren en governs monàrquics. Potser no serà el rei qui no vol als socialistes, sinó els socialistes qui no volen atemperar-se.

Ha arribat a Barcelona el nou representant de la República Francesa, M. Charles Filippo, a qui LA CAMPANA DE GRÀCIA saluda efusivament, tot renovant els seus desitjos d'un proper i esclatant triomf de la França.

El jutge d'En Brabo Portillo, senyor Echavarrri, escriu, en document públic, que mitjançant anònims se tractava de convertir la realitat del sumari en una novel·la de folletí *ancien estil*, o en una pel·lícula cinematogràfica d'estil modern, que podria titular-se «La misteriosa mano que escribe».

Home! I per què no?, posant-hi un epilleg: «La misteriosa mano que aprisiona».

La coneguda propagandista lliurepensadora donya Angels López de Ayala, és vella i està malalta.

Si algun dels nostres llegidors vol ajudar-la en aquests tristos dies, pot fer-ho. Cal dirigir-se a la redacció de *El Progreso*.

No's miren les creències dels donants; també un senyor rector pot tranquil·lament afavorir una germana malalta.

El senyor batlle de Barcelona se veu constantment empipat per sos correligionaris, que no es cansen de demanar i demanar. Ell no

dóna l'abast. Un dels tals correligionaris s'atreveí a dir-li:

—Senyor Morales Pareja, vostè no és radical.

—Home, radical sí. Ara, Morales Pareja...

—Què vol dir?

—Que pel senyor Durán i Ventosa soc Moreres Parella, entèn?, Moreres Parella.

Don Carles Martí, un mestic de cubà i català, arriba de l'Havana, escriu un article a *La Veu* i se'n va cap a *El Diluvio*, on parlant de Cubita lliure s'expressa aixís:

«¡Mil millones! No hay en qué gastarlos, no hay en qué emplearlos, sobran capitales, es demasiado dinero para tan poca gente. Y no se sabe qué hacer con él. Y así todo se paga a como quieran.»

«Y vamos a entrar en la cuarta zafra, y sigue la guerra, y seguirán entrando millones; va a haber que repartirlos, no vamos a poder con tanto oro o tanto billete americano.»

D'això en diu Cuba? Això és Xauxa.

El gran Vinaixa ha donat una nota, des de l'alcaldia, dient que el gruat monument an En Pi i Margall se farà decididament; els fonaments ja estan, sols falta que l'escultor Blay digui: Som-hi!

Aleshores amunt, i en pocs dies fet. Mentrestant res; no volen que les valles s'eternitzin i que el monument al gran patrici sembli el mingitori de la plaça d'Urquinaona.

Uva!

La premsa continua fent equilibris i salts mortals per a escapar de la censura.

Però aquesta no es cansa, i a cada «tercerilla» que fem, respon:

—Apa, una altra! Més difícil!

NOTA OFICIAL.

«Afortunadament, els heroics guàrdies no reberen ni una esgarrinxada en llurs combats amb aquella horrenda fera que tenia cent caps famolencs i amb tots cent tractava de crospir-se'ls.»

Avui és el dia designat per a declarar-se en vaga els forners.

A nosaltres ens té sense cuidado. En Cambó parodià una frase cèlebre i dirà an En Ventosa:

—Prepara't, noi. Els catalans no tenen pa. Que se'ls donguin melindros.

Els al·liats avancen cada dia més i han fet ja molt més de cent mil presones als alemanys.

En Viriato, l'Armando Guerra, En Pazos i demés crítics *ejusdem furfuris* ho comenten aixís:

—Heu vist quin cop de galtes acaben de donar els alemanys al puny dels al·liats?

Sembla que un tinent de la Guàrdia Civil vol ésser jutge dels luctuosos successos de Badalona. Ja sabem què en sortirà de dit carnatge.

Al sargent li donaran una medalla i an En Salagaray el faran ministre o cosa aixís.

Sempre ho han dit els castellans:

—El muerto al hoyo y el vivo al bollo.

Ara que el muerto són muertos.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8